

P R E Z E N T Ă R I B I B L I O G R A F I C E

Arhierie și Filantropie. Înaltpreasfințitul Părinte Ioan Selejan la 7 decenii de viață. Omul păcii și al mângâierii, coordonatori preotul dr. Ionel Popescu, preotul Mircea Petru Szilagyî, conf. univ. dr. Claudiu T. Arieșan, preotul dr. Daniel Aron Alic, Editurile Partoș / Centrul de studii Banatice Vârșeț, 2021 392 pp

Sâmbătă, 22 ianuarie 2022, la sediul Mitropoliei Banatului din Timișoara a avut loc un eveniment deosebit de cultură românească și spiritualitate ortodoxă: lansarea volumului omagial „Arhierie și filantropie. Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit IOAN SELEJAN la 7 decenii de viață”. Volumul a apărut la Editura Partoș din Timișoara în colaborare cu Centrul de Studii Banatice, sub coordonarea unui colectiv format din: pr. dr. Ionel Popescu, pr. Mircea Szilagyî, conf. dr. Claudiu Arieșan, pr. dr. Daniel Alic, având ca referenți științifici pe Prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române și Prof. univ. dr. Păun Ion Otiman, Președinte de onoare al Filialei Academiei Române – Timișoara.

La această manifestare de înaltă ținută spirituală, culturală și științifică au participat: membrii adunării eparhiale ai Arhiepiscopiei Timișoarei, clerici și

mireni, reprezentanți ai mediului academic și ai administrației publice locale și centrale, cercetători, preoți, profesori și alți oameni de cultură care au contribuit la realizarea volumului.

Într-un climat de autentică și înaltă trăire spirituală, Părintele vicar Ionel Popescu a făcut o frumoasă și cuprinzătoare prezentare a cărții, menționând că aceasta cuprinde „amintiri ziditoare, experiențe duhovnicești, cuvinte de înțelepciune și emoționante fapte de patriotism trăite, de-a lungul anilor [de autorii textelor], în preajma sau împreună cu Părintele Ioan”.

În continuare, în cuvinte alese și pline de înțelepciune, au apreciat volumul și pe autorul omagiat academicienii Păun Ion Otiman și Nicolae Noica, foștii miniștri Ecaterina Andronescu și Varujan Vosganian, prof. dr. Ioan Lăcătușu, directorul științific al Centrului European de Studii Covasna-Harghita și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

Volumul începe cu un Cuvântul de felicitare al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, urmat de un Prolog semnat de Pr. dr. Ionel Popescu, vicar eparhial, și de principalele repere biografice ale ierarhului omagiat.

Lucrarea este structurată pe trei capitole, respectiv: *Academos*, *Evocări și Contribuții științifice*, iar în încheiere se regăsește arhiva fotografică ce cuprinde imagini din activitatea pastoral-misionară, culturală și social-filantropică a unuia dintre cei mai îndrăgiți ierarhi din cadrul Sinodului Bisericii Ortodoxe Române, în cei 27 de ani de „arhierie și filantropie”, desfășurată în Episcopia Covasnei și Harghitei și în Mitropolia Banatului.

Volumul cuprinde evocări, studii și articole redactate de peste 50 de autori, academicieni, foști și actuali demnitari ai statului român, profesori universitari – teologi și mireni –, scriitori, istorici, cercetători, din țară și străinătate, conducători ai unor instituții culturale și intelectuali din majoritatea domeniilor vieții publice românești.

În Cuvântul de felicitare al PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Părintele Patriarh menționează: „Vă felicităm pentru că ați înmulțit darurile primite de la Dumnezeu, lucrând „cu timp și fără timp”, îmbinând viața spirituală cu slujirea socială.”

Valoarea acestei lucrări reprezentative pentru cultura românească contemporană este conferită de prestigiul și autoritatea morală a ÎPS Ioan, cât și de prestața științifică, culturală și spirituală a personalităților care au contribuit la redactarea volumului, din rândul cărora menționăm pe: academicienii Ioan Aurel Pop, Păun Ion Otiman, Nicolae Noica, Ioan Bolovan, Dan

Dubină, Dorina Rusu, profesorii universitari Zeno Gârban, Nicolae Chifăr, Claudiu T. Arieșan, Ioan Gh. Cartiș, Simona Drăgan, Constantin Jinga, Constantin O. Luca, Marilen Gabriel Pirtea, Nicolae Robu, Stelian Tofană, Ioan Tulcan, Vasile Muntean foști și actuali miniștri – Valer Dorneanu, Ecaterina Andronescu, Ștefan Drăgulescu, Sorin Mihai Câmpeanu, Adrian Lemeni, alte personalități importante ale vieții culturale, științifice și publice românești: Dumitru Prunariu, prof. Ioan Piț (fost diriginte al Părintelui Mitropolit), pr. dr. Daniel Alic, pr. prof. dr. Nicolae Dura.

Din partea Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei și a colaboratorilor instituțiilor culturale subordonate acesteia, au contribuții în volum: dr. Teodor Ardelean, Maria Dohotaru, prof. univ. dr. Corneliu-Mihail Lungu, Mihai Nicolae, prof. univ. dr. Ioan Sabău-Pop, Ioan Solomon și dr. Ioan Lăcătușu. Vorbitorii au pus în evidență contribuția excepțională a Vlădicului Ioan în cei 20 de ani de păstorire rodnică la restaurarea ființei naționale prin credință și cultură în ținuturile multietnice și pluriconfesionale ale Covasnei și Harghitei.

Din conținutul tuturor mesajelor și evocărilor cuprinse în paginile volumului rezultă că Înaltpreasfințitul Ioan Selejan Mitropolitul Banatului, prin rostrile și rodirile sale, se bucură de o imagine publică de excepție, fiind perceput ca un reper, „un om pentru șara și semenii săi”.

Toți vorbitorii au transmis Vlădicului Ioan urări de sănătate și păstorire rodnică și îndelungată, urmând exemplul celor doi ierarhi care au slujit în scaunul arhieresc al Mitropoliei Banatului – dr. Vasile Lăzărescu și dr. Nicolae Corneanu, urări la care, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, ne alăturăm și noi, cei din Covasna și Harghita „cu dor și recunoștință”.

Dr. Ioan Lăcătușu

Romanian Modernity – Historical, Cultural and Theological Paradigms, Romanian Academy. Center for Transylvanian Studies, Supplement no. 1 of „Transylvanian Review”, Cluj-Napoca, an XXX, 2021, 314 pp.

La sfârșitul anului 2020, vrednicul de pomenire ierarh Gurie Georgiu, întâiul episcop al Eparhiei Deveii și a Hunedoarei, strămutat în Împărăția lui Dumnezeu – prea devreme – în ziua de 21 octombrie 2021, obținea, prin bunăvoința Dlui. Academician Ioan Bolovan și a membrilor colegiului redacțional al „Transylvanian Review” și în virtutea unei frumoase colaborări existente între „Centrul de Studii Transilvane” al Academiei Române și Episcopia Deveii și a Hunedoarei, suplimentul nr. 1 pe 2021 al acestei prestigioase reviste de istorie clujene. Suplimentul urma să cuprindă referatele prezentate în cadrul unui viitor simpozion internațional, intitulat *Modernitatea*

românească – paradigme istorice, culturale și teologice / Romanian Modernity – Historical, Cultural and Theological Paradigms, organizat în colaborare cu Centrul de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir” al Universității din Oradea.

Din nefericire, date fiind rigorile impuse de pandemie, manifestarea cultural-ecclesiastică, preconizată a fi organizată la Deva în aceeași perioadă, nu s-a mai ținut. Cu toate acestea, referatele invitațiilor, precum și ale altor autori care ni s-au alăturat pe parcurs, au fost strânse și înmănunchiate într-un frumos volum, editat în limbile engleză, franceză și italiană și tipărit în condiții grafice deosebite, a cărui coordonare, din încredințarea ierarhului hunedorean amintit, mi-a revenit.

Volumul reunește, în paginile sale, preocupări diverse din sfera istoriei, a teologiei, a filologiei, a sociologiei etc., temele fiind grupate în cadrul a două secțiuni distincte, plus o microsecțiune finală „varia”. Cea dintâi secțiune, intitulată *Modernitatea românească – paradigme istorice și culturale*, reunește studii care surprind ideea de „romanitate a românilor”, așa cum se reflectă aceasta în însemnările călătorilor străini din secolul al XVIII-lea, ideea de „legitimare națională și eclesială”, conturată la granița dintre curentul austro-marxist și discursul revoluționar din România primelor decenii ale secolului al XX-lea, apoi câteva elemente de demografie istorică și de antroponimie a așezărilor bihorene de pe Valea Bistrei (potrivit conscripțiilor urbariale ale anului 1770), procesul de rusificare al

Bisericii Ortodoxe românești basarabene din prima jumătate a secolului al XIX-lea, jurisdicțiile religioase și pluralizarea judecării juridice din România modernă, precum și o prezentare a evoluției așezămintelor monahale ortodoxe hunedorene din perioada medievală și până astăzi. Alte două studii, în limba italiană, fac o succintă analiză a limbajului urmuzian și a „cântecelor morților” ale lui Ilarie Voronca.

Secțiunea secundă, intitulată *Modernitatea românească – paradigme culturale și teologice*, cuprinde, la rândul ei, cercetări pe teme precum impactul curentului postmodernist asupra societății în ansamblul ei, „cultura creștină” în contemporaneitate, satul românesc în căutarea noii sale identități, recuperarea vieții cotidiene în „era post-pandemică”, respectiv moștenirea culturală a perioadei marelui ierarh Antim Ivireanul.

La acestea se adaugă o microsecțiune *Varia*, cu studii la fel de interesante privitoare la păstoria din trecut, ca vectori precursori ai răspândirii și ai consolidării românismului, la restaurarea și reforma Casei de Austria, precum și la peisajul confesional al comunităților de romi din România actuală.

Autorii – ierarhi, cercetători, profesori de Istorie, Teologie și Litere – abordează, așadar, o tematică diversă, rezultatul muncii lor oferind publicului cititor suplimentul la care se face referire, un volum pe care îl recomand, cu căldură, spre lectură, cunoaștere și – de ce nu? – reflecție.

Pr. prof. univ. dr. Florin Dobrei